
COMMISSION *on the* **STATUS OF WOMEN**

Rapport

Norges delegasjon til

FNs kvinnekommisjon 2025 (CSW69)

Innhold

Formål og kontekst	3
Dag 1	4
Dag 2.....	10
Dag 3.....	15
Dag 4.....	21
Dag 5.....	25
Avslutningsseremonien	28
Hovedinntrykk etter CSW69	29
Vedlegg 1 – Norges offisielle delegasjon CSW69.....	31
Vedlegg 2 – Instruks for den 69. sesjonen av FNs kvinnekommisjon - 2025.....	34
Vedlegg 3- Norges hovedinnlegg i generaldebatten	36
Vedlegg 4 Norges innlegg i ministerrundebordet	38
Vedlegg 5 Mountains innlegg med kommentarer til slutterklæringen	39

Formål og kontekst

Hovedformålet med deltagelse på FNs kvinnekommisjon er å fremme norske posisjoner relatert til kvinners rettigheter og kjønnslikestilling, og å støtte opp om det multilaterale samarbeidet på dette området. Kvinnekommisjonen gir også anledning til styrket kontakt med institusjoner og organisasjoner, samt representanter fra andre land som deltar på kvinnekommisjonen.

FNs kvinnekommisjon ble arrangert i perioden 10.-23. mars 2025 med en høynivådel fra 10.-13. mars. Den norske delegasjonen ble ledet av statssekretær Erlend Hanstveit i Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD). Statssekretær Stine Håheim deltok fra Utenriksdepartementet 10.-12. mars.

Representanter for Stortinget, Sametinget, norske offentlige myndigheter, arbeidslivets parter og sivilt samfunn var del av den offisielle norske delegasjonen. Oversikt over hele delegasjonen finnes i vedlegg 1.

Årets kvinnekommisjon var viet markeringen av 30-års jubileet for FNs kvinnekonferanse i Beijing i 1995. Da møttes over 30000 deltakere for å diskutere likestilling og fremme kvinners rettigheter. Det var krevende forhandlinger før man ble enige om Beijingplattformen og handlingsplanen. Denne plattformen ansees fortsatt som gullstandarden for arbeidet med kvinners økonomiske, sosiale og politiske rettigheter. Den politiske forpliktelsen gjennom plattformen og handlingsplanen slår fast at kvinners rettigheter er menneskerettigheter. Den slår fast at likestilling mellom kvinner og menn er en nødvendig forutsetning for utvikling og fred, og at likestilling skal innarbeides i all politikk og planlegging.

Norge er blant over 150 land som har rapportert på sin oppfølging av Beijing- handlingsplanen. Disse rapportene lå til grunn for generalsekretærens rapport, som igjen lå til grunn for utkastet til politisk erklæring fra kvinnekommisjonen. Rapportene viser framskritt på mange områder. Tiltak for å bekjempe vold mot kvinner var på topp i rapporteringen, men dette er også en indikasjon på at omfanget av vold mot kvinner er stort. Innføring av ikke-diskriminerende lover og styrking av utdanning for jenter og kvinner var også fremhevet av mange land. [Beijing +30 FNs generalsekretærs rapport](#)

I instruksen til delegasjonen framheves det at Norge under kvinnekommisjonen skal fremme betydningen av kvinners rett til å bestemme over egen kropp. Delegasjonen skal vise at Norge er en pålitelig og langsiktig samarbeidspartner for kvinners rettigheter og kjønnslikestilling, inkludert i FN. Ytterligere norske prioriteringer framgår av instruks for delegasjonen, se vedlegg 2. (UD)

Denne rapporten gir en oversikt over et utvalg arrangementer som delegater har deltatt på under FNs kvinnekommisjon 2025 (CSW69). Hvilke delegater som har skrevet om de ulike arrangementene er markert med organisasjonens navn i parentes. Avslutningsvis i rapporten har delegasjonens ungdomsdelegater fra Landsrådet for barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU), Bufdir og Norad delt sine refleksjoner etter kvinnekommisjonen.

Dag 1

Morgenmøte med delegasjonen

Delegasjonen møttes til morgenmøte hver morgen under kvinnekommisjonens høynivåuke, med unntak av fredagen. Statssekretær Hanstveit ledet morgenmøtene mandag til onsdag. Også statssekretær Håheim var til stede disse dagene.

Under det første morgenmøtet ønsket FN-ambassadør Merete Brattested velkommen og det ble gitt en orientering om den politiske erklæringen som skulle vedtas på den offisielle åpningen samme dag. Delegasjonsleder statssekretær Hanstveit og statssekretær Håheim holdt deretter innledninger om sine forventinger og program for dagen og uka, før delegatene ble gitt ordet for å fortelle om eget program og gi øvrige innspill og refleksjoner til FN-delegasjonen og politisk ledelse i KUD og UD. (KUD)

Det er nyttig og viktig for delegasjonen å møtes hver morgen under høynivåuka for å kunne utveksle informasjon og være i dialog med politisk ledelse, myndighetene og de andre delegatene. Det første møtet er særlig viktig fordi politisk ledelse da ofte allerede er i gang med sitt offisielle program og kan informere delegasjonen om foreløpige inntrykk i møte med andre land og aktører. Det er også veldig nyttig og bra at forhandlingsleder/forhandlerne er tilstede på morgenmøtene for å kunne gi informasjon om tidligere prosess og veien videre. Det er veldig positivt for delegasjonen å få ha så tett og direkte dialog med både politisk ledelse og forhandlerne. (LO)

Åpningen av kvinnekommisjonen

Det var knyttet stor spenning til vedtaket av den politiske erklæringen. Det ansees som en seier at erklæringen ble vedtatt uten votering under åpningen av kvinnekommisjonen. Teksten ligger langt foran den politiske erklæringen fra 2020. Erklæringen bekrefter forpliktelsene i [Beijing-erklæringen og handlingsplanen](#), fra 1995, og understreker behovet for å opprettholde menneskerettigheter og grunnleggende friheter for alle kvinner og jenter. Den forsterker forpliktelser til kvinner, fred og sikkerhet, og understreker behovet for å integrere kvinner i alle stadier av konfliktforebygging, fredsbygging og konfliktløsning. Den understreker viktigheten av å utrydde fattigdom i alle dens former, inkludert gjennom å sikre kvinners og jenters rett til utdanning, spesielt innen STEM-felt, og ved å øke offentlige investeringer i omsorgssystemer. Den anerkjenner det enorme potensialet til teknologi, og fremhever nødvendigheten av å lukke det digitale skillet mellom kjønnene og oppfordrer til fornyet investering i kjønnsstatistikk og data for å drive informert politikutforming. Erklæringen forplikter medlemsstatene til å eliminere alle former for vold mot kvinner og jenter, inkludert nye former som digital vold, trakassering på nettet og nettmobbing. Videre erkjenner den at det å oppnå fremgang på disse områdene krever betydelige ressurser og finansiering.

Det er spesielt positivt at teksten inneholder referanser til, seksuell og kjønnsbasert vold, seksuell vold i konflikt, menstruasjonshygiene, referanser til at kvinner ikke er en homogen gruppe, og referanser til unge kvinner. Det er også positivt at det er inkludert et avsnitt om menns rolle som pådrivere og medvirkende aktører for kjønnslikestilling. Språk om kvinners deltagelse og rettigheter i arbeidslivet er også styrket, samt betydningen av fagforeningers rolle.

Hele teksten kan leses her: [CSW69 session outcomes | UN Women – Headquarters](#)

USA er ikke medlem i kvinnekommisjonen, og hadde dermed ikke stemmerett. De har imidlertid tatt avstand fra erklæringen med bl.a. presisering av det etter deres mening bare finnes to kjønn, biologisk kvinne og biologisk mann. Deres syn kan leses her: [Explanation of Position on the Commission on the Status of Women \(CSW\) Political Declaration - United States Mission to the United Nations \(UD\)](#)

Illustrasjon som gir et skråblikk på åpningen av CSW tegnet av fra vår tyske kollega Dag Schölper i Bundesforum Männer (paraplyen for organisasjoner i Tyskland som jobber for gutter, menn og likestilling). Når selv Saudi-Arabia synes utviklingen på likestillingsområdet ikke er bra nok må vi alle kjenne vår besøkestid. (Ill: Dag Schölper, Bundesforum Männer, publ. på LinkedIn) (Reform)

Nordisk ministerpanel

FNs kvinnekommisjon er en viktig arena for det nordiske samarbeidet om likestilling og lhbt+-personers rettigheter. Tittelen på årets nordiske ministerpanel var «Pushing for progress». De nordiske likestillingsministrene, og statssekretær Hanstveit, var tydelige på alvoret vi står overfor knyttet til tilbakegang og voksende motstand mot likestilling og kvinners rettigheter. Ministrene og statssekretæren løftet særlig temaene seksuell og reproduktiv helse og rettigheter, spesielt knyttet til abort, og digitale utfordringer, der kvinner og jenter møter store mengder hatprat og trakassering. Panellistene ble også utfordret på konkret politikk og strategier som har vist seg å fungere. De viste blant annet til sitt fokus på likestillingsintegrering, abortlovgivning, samtykkelov, velferdsordninger, lhbt+-personers rettigheter, og sanksjonering for lovbrudd på digitale arenaer.

Endring og framgang bringer ofte motstand, og ministrene var samstemte i behovet for å trappe opp innsats, bygge koalisjoner og føre dialog med aktører som har et annet verdisyn.

Det interaktive nordiske arrangementet vekket stort engasjement, og flere påpekte hvor viktig den progressive nordiske stemmen er, særlig i dagens klima. Stemmer fra publikum fortalte blant annet om hvordan tilbakeslaget i praksis slår ut for mange kvinner og jenter og hvordan religion er en stor utfordring. I tillegg om eldre kvinner og manglende politikk knyttet til overgangsalderen. Innvandrerkvinner ble også løftet fram som en oversett gruppe. (KUD)

Call to Action on Protection from Gender-Based Violence in Emergencies

Rundebordet var det første større møtet i Call to Action under norsk ledelse. Statssekretær Håheim åpnet møtet. Øvrige innledere var Tyskland, UNWomen, UNFPA, Action Against Hunger og Association HDA fra Libanon, etterfulgt av en aktiv dialog.

Anti-gender bevegelsen og de alvorlige konsekvensene av bistandskutt på innsats mot seksualisert og kjønnsbasert vold (SGBV) i humanitære kriser ble belyst. Forslag til felles grep fra Call to Action ble drøftet. Møtet synliggjorde hvordan Call to Action kan mobilisere aktører på tvers av givere, FN og NGO'er om en felles sak. Betydning av å ikke gi etter for press, beholde språk og prioriteringer knyttet til kjønn og likestilling, stå fast på at SGBV er livreddende humanitær innsats som må prioriteres i reform av den humanitære sektoren, jobbe for økt finansiering til lokale partnere, særlig kvinneledede organisasjoner, og aktivt holde tematikken høyt på agendaen inkludert i større internasjonale møter ble fremhevet. Håheim forsikret om at Norge står fast på sine prioriteringer knyttet til SGBV, SRHR og kvinners rettigheter og likestilling.

Det var godt oppmøte på tvers av plattformens medlemsbase, blant andre Sverige, Danmark, Canada, Australia, Tyskland UK, Irland, OCHA, UNHCR, WFP, UNWomen, UNICEF, UNFPA, Care, Medicines du Monde og en rekke lokale kvinneledede organisasjoner blant annet fra Kamerun, Libanon og Irak. (UD)

Building back better: Gender-Responsive and Inclusive Recovery in Ukraine

Betydningen av å sikre kvinners deltakelse og reelle innflytelse i gjenoppbyggingen i Ukraina ble understreket av en lang rekke talere fra en rekke vestlige land og FN-systemet, som alle også uttrykte sin støtte til Ukraina og deres rett til å forvare seg mot Russlands fullskalainvasjon. Uten fred, ingen gjenoppbygging. Olha Stefanishyna, Deputy Prime Minister for European and Euro-Atlantic Integration of Ukraine and Minister of Justice of Ukraine holdt en glødende appell (digitalt) om behovet for støtte og viktigheten av å sikre kvinner en tydelig rolle i gjenoppbyggingen. Statssekretær Håheim viste til at likestilling er en forutsetning for et fritt, rettferdig og demokratisk samfunn, og trakk fram norsk støtte til kvinners rettigheter og deltakelse i Ukraina, inkludert vår deltakelse i The International Alliance For Gender-Responsive and Inclusive Recovery. Natalia Karbovska, Director of Strategic Development at the Ukrainian Women's Fund viste til potensialet som ligger i kvinneorganisasjoner og sivilsamfunnets meningsfulle deltakelse i politikktutvikling og gjenoppbygging. (UD)

Promoting Sexual and Reproductive Health and Rights in Complex Contexts

FOKUS' partnerorganisasjoner fra Guatemala, Colombia og Uganda har alle det til felles at konservative motkrefter forsøker å reversere allerede oppnådde rettigheter innen SRHR. Som følge av dette får ikke jenter og kvinner tilgang til SRHR-tjenester og tenåringsgraviditeter utgjør et økende problem. Organisasjonene har valgt ulike strategier for å motvirke dette som alliansebygging, samarbeid med lokale myndigheter og formidling av informasjon og fakta samt utvikling av metoder for holdningsskapende arbeid. Konservative motkrefter møtte opp på paneldebatten og ytret seg for å reversere oppnådde rettigheter og arbeid for SRHR. Både

organisasjonene og de øvrige innlederne fra UN Women og Norad belyste de store utfordringer SRHR-arbeidet nå står overfor som følge av stans i midler fra USAID. ([FOKUS](#))

Indigenous Women's Coordination Meeting

Koordineringsmøte med urfolkskvinner arrangert av International Indigenous Women's Forum (FIMI). Sametingsråd Elisabeth Erke deltok i et panel med tittelen «30 Years Since Beijing: Advancing the Rights of Indigenous Women Worldwide» hvor hun delte erfaringer fra fremskritt som har skjedd for samiske kvinner de siste 30 årene. Fra møtet fikk Sametinget også med seg et skriv fra FIMI med forslag til hvordan styrke urfolks deltakelse på FNs Kvinnekommisjon. Skrivet er delt med Utenriksdepartementet og Kultur- og likestillingsdepartementet. ([Sametinget](#))

SRHR: A critical pathway to eradicating poverty and achieving gender equality

Side-arrangementet ble holdt av svenske myndigheter, i samarbeid med Somalia og UN Women. Temaet var hvordan tilgang til SRHR og seksualitetsundervisning får positive resultater for områder som helse, fattigdom, utdanning, inkludering og bærekraftig utvikling. I tillegg til representanter for arrangørlandene og UN Women, deltok også representanter fra næringsliv, ungdomsrepresentant, sivilt samfunn og religiøse organisasjoner.

Arrangementet synliggjorde mulighetsrommet når det kommer til å bygge allianser med (progressive) religiøse miljøer, næringsliv, frivilligheten, og viktigheten av å jobbe med SRHR fra ulike vinkler. ([Bufdir](#))

Møte for ungdomsdelegater i Europe med EU-kommissær for Equality; Preparedness and Crisis Management, Hadja Lahbib

Ungdomsdelegatene fra hele Europa ble invitert til et møte med EU-Kommissær Hadja Lahbib. I møtet fortalte Lahbib om arbeidet hennes med den ferske "EU Roadmap for Womens Rights", som ble publisert fredag før CSW69. Ungdomsdelegatene fikk også anledning til å løfte viktigheten av fokus på ungt sivilsamfunn og ungdomsmedvirkning i arbeidet fremover. ([LNU](#))

30 years after Beijing: Survivors Reflects and Speak Up

Arrangøren var Coalition Against Trafficking in Women (CATW). Kvinner som tidligere hadde vært i prostitusjon og menneskehandel etterlyste en mer langsiktig oppfølging enn det som i dag gis til overlevende. Utsatte må gis en reell mulighet til å bearbeide traumer. Videre ble behovet for tilrettelegging for å kunne inngå som en del av det ordinære arbeidslivet understreket. Kriminalisering av salg av sex fører til at kvinner ikke anmelder, og salg av sex må følgelig avkriminaliseres i de land hvor dette er kriminalisert. De var samtidig opptatt av at kjøp av sex må kriminaliseres, og at land som Sverige og Norge i større grad enn i dag må fremme i internasjonale fora det standpunkt de har tatt til kriminalisering av sexkjøp. Det er viktig at Norge viser verden at vi ikke aksepterer et samfunn som tilrettelegger for vold og overgrep mot kvinner. Og at vi ikke aksepterer et samfunn hvor enhver kvinne kan kjøpes. ([LO](#), [ForUM/FOKUS](#)).

Gender Transformative Work With Men and Boys as GBV Prevention - European Experiences.

Møtet ble arrangert av Bundesforum Männer (Germany), DMÖ Umbrella Organization for work with boys, men and fathers (Austria). Hovedsaken innlederne fremmet var at rådgiving, terapi og støtte til gutter og menn i vanskelige livssituasjoner bidrar til økt likestilling mellom kjønnene og reduserer menns vold. Mannsorganisasjonen i de tyskspråklige områdene (tilsvarende Reform i Norge) har laget erklæringen "Reaching, counselling and supporting men – a much needed contribution to achieving gender equality". Organisasjonene erklærer her blant annet at de deler likestilling som mål og arbeidet for å redusere kjønnsforskjeller i inntekt, pensjoner og omsorgsarbeid. Samtidig er erklæringen et press på regjeringene til økt støtte til hjelpearbeidet rettet mot gutter og menn. Mannsforskeren Elli Scambor, presenterte hva «genus-refleksivt» arbeid med gutter og menn innebærer, og det var satt av mye tid til spørsmål fra salen, om blant annet mannosfæren, giftig maskulinitet, menns sexkjøp og konsekvenser av bruk av porno på nett. Av budskapene fra innlederne var at økte nivåer av likestilling og en jevnere fordeling av f.eks. omsorgsarbeid vil være positivt for de fleste gutter og menn, og at det trengs mer forskning og kunnskap på dette feltet.

Sitat fra møtet: "Male life courses are marked by violence and aggression in many ways. In individual and social crises, many boys and men fail to see alternatives, which often results in sexism and violence, and it is also linked to the rise of authoritarianism and conflicts." ([Reform](#))

High level side event: Transforming Patriarchal Masculinities and Misogynist Norms in Online Platforms to Prevent Violence Against Women and Girls Across the Online-Offline Continuum

Bidragsyterne på arrangementet beskrev en utvikling der netttforaene i mindre grad enn tidligere modererer og fjerner skadelig innhold og falske profiler, at det for eksempel er umulig å flagge hatprat på X. På arrangementet presenterte ekspertene hvordan ulike aktører kan motvirke kvinnehat på nettet.

Joni van de Sand, Co-direktør i MenEngage Alliance, pekte på misforholdet i hvordan konservative og kvinnefiendtlige kjønnsnormer nå dominerer det internasjonale politiske bildet, samtidig som mange unge menn er positive til kvinners grunnleggende rettigheter, retten til abort, at kvinners yrkesdeltakelse er selvsagt og at skeive har opplagte rettigheter. Hun uttrykte en viss oppgitthet over hvor lite man snakker om gutter og menn innenfor den feministiske diskursen på CSW og andre steder, ettersom gutter og menn er i kjernen av problemet. Fra arbeidet i alliansens trakk hun fram noen eksempler på hvordan motarbeide kvinnehat på nett og andre steder med å jobbe med gutter og unge menn. Taveeshi Gupta, forskningsdirektør fra organisasjonen Equimundo sa at deres undersøkelser viser at mange unge menn har få nære relasjoner, utenom egen familie. De søker relasjoner til andre på nett, og da trenger vi å gi dem andre alternativer enn mannosfæren. Jelen Paclarin fra ACT framholdt at vi trenger å jobbe preventivt for å hindre vold og hets ved å starte tidlig å gi barn og unge opplæring og «digital literacy». Karla Velasco, fra Association for Progressive Communications sa at sivilsamfunnsorganisasjoner som jobber med sosiale medier og brukerrettigheter kan gjøre en viktig forskjell, blant annet de som hjelper kvinner, minoriteter og enkeltindivider. Disse organisasjonene er viktige og trenger støtte i sitt arbeid. ([Reform](#))

Threats and Opportunities of Digital Technologies: Women in the Public Eye

Luxemburg og Europarådet samarbeidet om dette side-arrangementet

Digital trakassering utfordrer ytringsfriheten. Den kanadiske journalisten Rachel Gilmore fortalte hvordan hun ble trakassert og truet grunnet sin journalistikk, som satte et kritisk søkelys på blant annet giftig mannskultur. Paneldeltagerne trakk fram bredde i trusselbildet, og pekte på blant annet cyberflashing (dickpics), digital stalking, fysisk stalking og direkte voldstrusler.

På tiltakssiden ble det understreket at alle land måtte gjennomføre Istanbulkonvensjonen.

Videre at man måtte sette inn en bred vifte av tiltak, som blant annet omfattet:

- Opplæring blant barn og unge
- Kompetansebygging i alle ledd, ikke minst hos politiet
- Alle handlingsplaner mot vold og overgrep, må ha særlige tiltak mot digital vold
- Tiltak og støtte til de som rammes

Det ble nevnt en tjeneste som heter Stop not consentual intimate picture sharing

<https://stopncii.org/>. Den er oversatt til norsk. Det ble også nevnt av FN har utviklet et statistikkverktøy digital vold.

Som et glimt av håp i en krevende tid, ble det på slutten av panelet nevnt at byråden i NYC mobiliserer mot signalene fra Trump, og går til rettssaker mot føderale myndigheter. Panelisten mente har ganske solid reguleringer på statsnivå, som ville stå seg mot forsøk på å svekke lovgivningen. Så får vi se hvordan det går. (LDO).

Dag 2

Møte med Fokus sør-partnere

Statssekretærene Håheim og Hanstveit møtte representanter for Fokus sine partnere i Colombia, Guatemala og Uganda. Kvinners deltakelse i beslutningsprosesser, utfordringer med sosiale og kulturelle normer, kjønnsbasert vold, ungdomsgraviditeter og bekymring over kutt i bistandsfinansiering fra USA var tema som ble diskutert. Statssekretærene forsikret om at Norges støtte til likestilling og særlig seksuell og reproduktiv helse og rettigheter sto fast og understreket at vi trenger stabile, fredelige samfunn med kvinner ved bordet der beslutninger tas. (UD)

Frokostmøte med norske CSW-deltakere

Kultur- og likestillingsdepartementet inviterer hvert år til et frokostmøte for norske deltakere på FNs kvinnekommisjon. Møtet er en viktig arena for å blant annet orientere om forhandlinger og få innspill fra sivilt samfunn.

FN-delegasjonen redegjorde for framgang og dynamikk i forhandlingene av den politiske erklæringen som ble vedtatt ved konsensus på mandag.

Norske deltakere på Kvinnekommisjonen løftet sine refleksjoner om viktige temaer som Norge bør fronte i arrangementer, møter og forhandlinger, samt delte informasjon om aktuelle arrangementer under høynivåuka. Forsamlingen uttrykte bred tilfredshet med forhandlingene om den politiske erklæringen og utfallet, gitt forhandlingsklimaet og motstanden mot liberale verdier. (KUD)

UNFPA High-Level Symposium Uniting for gender Equality: Accelerating Action for Bodily Autonomy and SRHR in a Changing World

Symposiet satte søkelyset på motstanden mot likestilling generelt og SRHR spesielt. Panelene var bredt sammensatt og representanter for FN, myndigheter, academia og sivilt samfunn holdt innlegg (dessverre uten at det var særlig anledning til dialog mellom deltakerne). Norge v/statssekretær Håheim deltok på første panel i dette dagsseminaret. Hun viste til at Norge står fast på vår politiske og finansielle støtte til SRHR. Norge vil fortsette å fremme kvinners rett til å bestemme over egen kropp, og individers rett til å definere sin egen seksuelle orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. Normer, rettigheter og verdier må forsvares i lokalsamfunn så vel som i multilaterale fora. (UD)

Leveraging Digital Solutions for Gender Equality and SRHR – Norges side-event

Arrangementet var et samarbeid mellom norske og colombianske myndigheter, med bidrag fra WHO og UNFPA. Fokus for side-arrangementet var hvordan man kan nå unge med kvalitetssikret informasjon om seksuell og reproduktive helse og rettigheter i en digital tidsalder preget av misinformasjon og falske nyheter. Under arrangementet ble unges stemmer og syn på tema løftet, både gjennom forhåndsinnspilte videoer med ungdom fra Colombia og Norge, og

gjennom deltakelse fra Plan Internationals ungdomsrepresentant Kadiata fra Guinea (22) i panelsamtalen.

Statssekretær Hanstveit (KUD) åpnet arrangementet med å trekke fram styrkingen av abortloven, fremlegging av ny samtykkelov og arbeidet for å begrense hatefullt innhold på nett som viktige norske innsatser for SRHR. Hanstveit trakk også fram ung.no som et godt eksempel på hvordan digitale løsninger kan supplere seksualitetsundervisningen i skolen og adressere spørsmål om sex, kropp, digitale trender og rettigheter – på unges egne premisser og plattformer de bruker. Videre innledet WHO om hvordan de jobber med influensere og TikTok for å spre evidensbasert informasjon om seksuell og reproduktiv helse og rettigheter. WHO fortalte også at de jobbet med å samle kvalitetssikret informasjon om SRHR som kan brukes i sosiale medier og tilpasses ulike kontekster.

Bufdir-direktør Hege Nilssen ledet samtalen, som bestod av en ungdomsrepresentant, en sivilsamfunnsrepresentant og statssekretær Håheim. Den colombianske viseministeren som skulle delta i samtalen ble forhindret i siste øyeblikk.

Ungdomsdelegaten Kadiata fortalte blant annet hvordan misinformasjon på nettet i verste fall kan få dødelige følger, men også hvordan internett kan være en viktig kilde til kunnskap i land og kontekster der denne tematikken er tabubelagt. Videre understreket hun viktigheten av å inkludere unge i beslutningsprosesser, benytte lokale ledere for å bekjempe skadelige praksiser, trene ledere for å nå flere, nå unge utenfor skolen, og sikre finansiering for SRHR-arbeid. Mariana Sanz de Santamaria fra den colombianske sivilsamfunnsorganisasjonen Poderosas understreket viktigheten av menneskelige møter og seksualundervisning, spesielt der det ikke er internettilgang. Hun delte sine erfaringer som lærer for unge jenter fra små miljøer med svært ulike og store utfordringer knyttet til SRHR, og viste til betydningen av trygge (fysiske) rom for unge utenfor internett. Hun fremhevet også betydningen av grasrotbevegelser og ressurser, og takket norske myndigheter for deres støtte. Hun påpekte også viktigheten av å inkludere gutter og menn i seksualundervisning, og understreket at ingen menn er født som overgripere. Statsekretær Håheim (UD) trakk fram at Norge vil være en forkjemper for SRHR internasjonalt framover, både økonomisk og politisk.

Avslutningsvis oppsummerte UNFPA sammenhengen mellom SRHR, menneskerettigheter og likestilling. UNFPA trakk også fram betydningen av Norges støtte. (Bufdir)

Empowering Women in Crisis all situation – saving lives in Haiti

Den pågående krisen og den politiske ustabiliteten truer framgangen man har sett for kvinners rettigheter. I sin tale (lest opp) gjorde likestillingsminister Pedrica Saint-Jean rede for en rekke tiltak myndighetene har satt i gang for å fortsatt sikre kvinners økonomiske og politiske deltakelse og beskyttelse mot kjønnsbasert vold. Norge (v/fagdirektør Bleken) uttrykte bekymring for den pågående humanitære krisen og tilhørende sikkerhetsutfordringene. Den norske støtten til kvinneorganisasjoner gjennom FADEKA-prosjektet ble positivt omtalt av flere innledere. (UD)

Equanomics: Leveraging public finance for women and the Beijing agenda.

UNDP og Norad var vertskap for en panelsamtale om betydningen av økt offentlig finansiering for likestilling. I panelet deltok blant annet Norads direktør Bård Vegar Solhjell og UNDP Administrator Achim Steiner. Det ble diskutert konkrete forslag til hvordan man kan finansiere B+30-agendaen. Til stede på arrangementet var flere kanadiske anti-abortaktivister som filmet seansen og stilte kritiske spørsmål om hvorvidt skatteinntekter kan gå til aborter via helsesystemet. (Norad)

Møte med LGBTI Caucus

The Lesbian, Bisexual, Transgender and Intesex (LBTI) caucus er en uformell gruppe bestående av over 300 LHBTIQ rettighetsorganisasjoner og aktivister. Gruppen koordinerer innsats opp mot og under CSW og andre relevante FN-prosesser. Norske myndigheter v/ statssekretærer Hanstveit (KUD) og Håheim (UD), samt Bufdir, Stortingsrepresentanter, ungdomsdelegatene og den norske FN-delegasjonen møtte rundt 15 av aktivistene som var kommet til New York i forbindelse med CSW. Mange av aktivistene kommer fra land der skeiv tematikk er tabubelagt og i endel tilfeller forbudt. En del av aktivistene risikerte strenge straffer for arbeidet sitt i eget hjemland. Av hensyn til aktivistenes sikkerhet oppgir vi derfor ikke personnavn, navn på organisasjon eller land her. Det ble heller ikke tatt bilder under møtet.

Hanstveit og Håheim innledet møtet med å understreke Norges forpliktelser til å fremme skeives rettigheter, og at Norge ønsker å være en alliert – både økonomisk, institusjonelt og politisk. Statssekretærene nevnte også bekymringer knyttet til trusselen mot sivilt samfunn, og økningen i anti lhbt-lovgivning.

Fellesnevner for mange av innspillene som kom fram fra aktivistene var:

- Tilbakeslag for skeives rettigheter og framvekst av anti lhbt-lovgivning i flere land (sitat: «vi har sett 15 års tilbakeskritt på 3 måneder»).
- Arrestasjoner og forfølgelse av skeive aktivister og organisasjoner, og journalister.
- Utfordringer knyttet til (manglende) finansiering av skeive organisasjoner (særlig pga. frysen av Global Equality Fund). Dette fører til svekket politisk og organisatorisk aktivitet, og ansatte som må se seg om etter annet (lønnet) arbeid.
- Disse utfordringene kommer på toppen av andre utfordringer i land som sliter økonomisk, og der velferdstjenester er fraværende.

Aktivistene knyttet mange av disse utfordringene direkte eller indirekte til den politiske ledelsen i USA, og en skiftende internasjonal maktbalanse i skeives disfavør. Denne maktbalansen har også ført til at andre land, som tidligere jobbet for skeives rettigheter, nå framstår som mer avmålte/stille. Flere av aktivistene understreket også viktigheten av inkluderende FN-prosesser, og bekymring rundt transfiendtlige lover og retorikk i USA.

Aktivistene utfordret Norge til å ta lederskap for skeives rettigheter, nå som USA ikke lenger er en alliert. Blant annet gjennom menneskerettighetsrådet i FN, gjennom å bidra til ny strategi for skeive for den New York-baserte kjernegruppen for LHBT (der Norge leder en av arbeidsgruppene) og gjennom å jobbe for å få finansieringen til organisasjonene tilbake. Selv om

Norge ikke kan demme opp for alle utfordringene som rammer skeive globalt nå, stoler den skeive bevegelsen på at Norge vil ta en viktig rolle.

Møtet ble avsluttet ved statssekretær Hanstveit (KUD), som understreket av Norge fortsatt skal stå opp for skeives rettigheter, og lovet at dette skulle tas opp igjen tilbake i Norge og i dialog med ambassadene. (Buudir)

Nordic and international experts and activists in conversation: Turning Push-Back into Progress

Representanter fra flere land beskrev motkreftene mot likestilling og SRHR som velorganiserte med store økonomiske ressurser. De jobber strategisk opp mot myndigheter og benytter seg aktivt av feilinformasjon for å villed og skremme. De spiller på religion og tradisjonell tro. Organisasjonene representert i panelet benytter ulike strategier for å demme opp mot disse motkreftene. Påvirkningsarbeid rettet inn mot myndigheter, basert på dokumenterte fakta og kunnskap, er et viktig virkemiddel. I dette arbeidet står samarbeidet med academia sentralt. Organisasjonene bygger allianser mellom ulike sektorer i samfunnet, samarbeider med progressive menigheter og religiøse leder samt involverer gutter og menn. Erfaringsutveksling og samarbeid mellom sivilsamfunnsorganisasjoner om dette arbeidet tas i for liten grad i bruk, og bør utvikles og styrkes. (ForUM/FOKUS)

Government of Iceland and several Icelandic organizations: Women's Strike, 50 years on - Icelandic Quest for Equality

Arrangement der representanter fra Island fortalte om hvordan de har jobbet med å få oppmerksomhet rundt kvinners rettigheter, med vekt på kvinnestreiken for 50 år siden. Virkemidler, samarbeid, og hva de siste 50 årene med arbeid for kvinners rettigheter har betydd for veien fremover for likestilling på Island, samt hvor de befinner seg nå, og hvorfor dette er et annet sted enn de øvrige landene i Norden.

Likestilling som tema har blitt flyttet politisk fra social affairs til justice, noe som ble vektlagt som en viktig bidragsyter til at likestilling har kommet så langt som det har gjort på Island. (Norges Kvinnelobby)

Arrangementet var delvis en historietime om kvinnestreiken på Island i kvinneåret 1975, og hvordan dette ble fulgt opp med en ny kvinnestreik i 2023. Kravene fra den siste kvinnestreiken har blitt omgjort til en tiltaksplan som har fått politisk tilslutning. En av suksessfaktorene som ble framhevet var at de har evnet å trekke med alle kvinner (innvandrerkvinner, ikke-binære, arbeiderkvinner), og også en god del menn og fedre. (Reform)

Stepping up, Standing By and Speaking Out for Women's Rights Movements

Arrangør var Canada, Alliance for Feminist Movements, MamaCashRelaciones Exteriores, m.fl. Om kvinnebevegelsens rolle i utviklingsspørsmål, økonomisk vekst og investeringer i kvinner og kvinners arbeidsmuligheter, rolle i samfunnet og i arbeidslivet. (Norges Kvinnelobby).

Executive Office of the United Nations Secretary-General and UN Women: Townhall Meeting with the United Nations Secretary-General and Civil Society in the margins of the sixty-ninth session of the Commission on the Status of Women

Townhall Meeting er FNs generalsekretærs årlige konsultasjon med kvinneorganisasjoner og representanter fra sivilsamfunn. UN Women's administrerende direktør, Sima Bahous, modererte arrangementet. ([Reform](#))

Review Progress of Programme of Action of the Beijing @30 Declaration: The Case Study of the Experience on the push back Effect of Repealing the Women Amendment Act, 2015". The journey to ending Sexual and Gender-Based Violence

Møtet la stor vekt på hvordan en hadde jobbet bredt i det gambiske samfunnet for å få en konsensus mot vold mot kvinner herunder FGM, hvor en bla. hadde hatt kontakt med religiøse samfunn og tradisjonelle helsearbeidere. Ut fra dette hadde gambisk lovgivning og praksis i Gambia endret seg. ([Norges Kvinnelobby](#))

Møte med Nyaradzayi Gumbonzvanda, assisterende generalsekretær i UN Women

Delegasjonen fra LDO og tidligere GREVIO-medlem Rachel Paul hadde et godt møte med assisterende generalsekretær, og her er noen hovedpunkter.

Hun startet med å skryte av Norge og vår innsats for likestilling gjennom mange og, og for å beskytte viktige verdier. Hun mente vi gjerne kunne skryte mer av oss selv, og ikke være beskjedne med tanke på hva vi har fått til. Litt spøkefullt sa hun at hun hadde litt norsk blod når hun skrapte litt på huden sin.

Vi snakket om utfordringer knyttet til finansiering, som jo også var et tema på møtene i delegasjonen. Vi var enig om viktigheten av å bygge et solid likestillingsapparat, og vi trakk fram vår norske modell, som ett eksempel. Fra vår side ble det understreket at et sterkt sivilt samfunn var avgjørende, et samfunnsom også skal kritisere oss, og vår bekymring for at kvinnebevegelsen er underfinansiert, også i Norge.

Vi snakket også om brevene vi har skrevet til amerikanske selskaper som opererer i Norge, og hvorvidt de vil fortsette sitt DEI-arbeid, tross order fra presidenten om å avslutte slike. Hun fattet interesse for dette, og «ville ta videre». Vi fortalte også om vårt meget gode nordiske samarbeid og nettverket av ombud og vårt europeiske nettverk Equinet. Fra vår side ligger det an til oppfølging, bl.a. i samarbeid med UN Womens kontor i København. ([LDO](#))

Dag 3

From Global Commitments to Local Action: Preventing and Addressing Conflict-Related Sexual Violence Prevention

Sidearrangement på den norske FN-delegasjonen om bekjempelse av konfliktrelatert seksuell vold (CRSV). Møtet var i regi av UN Action against sexual violence in conflict, med støtte og deltagelse fra Norge, Japan, Ukraina og Sør-Sudan. Statssekretær Håheim ønsket velkommen. Japans parlamentariske vise-utenriksminister deltok med innledende merknader. Håheim vektla kraften i partnerskap og bekreftet Norges eierskap og forpliktelse til å bekjempe CRSV også fremover. Japan viste til betydelig økning i CRSV og globalt tilbakeslag for kvinners rettigheter. Dette som et bakteppe for å bekrefte Japans fortsatte støtte. SRSR Pramilla Patten deltok digital. Patten var tydelig på at vi ikke kan gjøre alt, men at vi sammen kan gjøre mye. Vi er bare så sterke som partnerskapene våre er. Hennes oppfordring: «Let us be bold, brave and united in our fight against CRSV». Erfaringer og eksempler fra arbeid på landnivå ble delt fra Ukraina og Sør-Sudan. Her ble bl.a. overgrep mot kvinner med nedsatt funksjonsevne løftet, (UD)

Ministerrundebord om nasjonale likestillingsmekanismer

Statssekretær Erlend Hanstveit holdt Norges innlegg i årets ministerrundebord, der temaet var «National mechanisms for gender equality and the empowerment of women and girls: Recommitting, resourcing and accelerating implementation of the Beijing Platform for Action, also with a view to achieve the SDGs.»

Norges hovedbudskap var at Norge står fast ved forpliktelsene i Beijing-plattformen, at Norge vil akselerere implementeringen, bidra til oppnåelse av bærekraftsmålene og fortsette å være sterke forkjempere for kjønnslikestilling, seksuell og reproduktiv helse og rettigheter, menneskerettighetene til LHBT+ personer, for mangfold og for inkludering. Viktigheten av å finansiere nasjonale strukturer som fremmer likestilling ble fremhevet. Statssekretæren pekte på at robust og effektiv nasjonal lovgivning som beskytter mot diskriminering, som tillater positiv særbehandling og som forplikter offentlig og privat sektor til å fremme mangfold og inkludering er avgjørende i tidene vi nå står overfor. Han fremhevet også likestillingsintegrering og viktigheten av koordinering og godt finansierte likestillingsinstitusjoner, som direktorat, regionale likestillingssentre og sterke håndhevingsorganer. Statssekretæren løftet også dialogen med sivil samfunn, trepartssamarbeidet og samarbeid med urfolksgrupper som viktige deler av den nasjonale likestillingsstrukturen og avgjørende for å fremme likestilling, styrke velferden og eliminere fattigdom. Se Norges innlegg i ministerrundebordet i vedlegg 4. (KUD)

Draw the Line! Sexual Harassment in the Work Place

Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO) i samarbeid med den Færøyske Gender Equality Commission (GEC) hadde et arrangement med tema seksuell trakassering på arbeidsplassen med tittel Draw the line! Sexual harassment in the workplace. Arrangementet åpnet med et kort foredrag fra Erika Anne Hayfield, førsteamanuensis i sosiologi på Universitetet på Færøylene. Hun presenterte forskning om kjønnslikestilling på Færøylene i lys av det hun kaller «øy-versjonen» av den nordiske modellen. Hun delte ulike oppfatninger av likestilling i befolkningen, og hvordan dette kan påvirke seksuell trakassering.

Deretter presenterte LDO verktøyet og veilederen «Sette strek», utviklet i samarbeid med Arbeidstilsynet og partene i utelivsbransjen (NHO Reiseliv, KS, Fellesforbundet, Parat, Virke), og oversatt til engelsk og portugisisk. Færøyene har i etterkant av arrangementet sagt at de ønsker å ta i bruk verktøyet og lage en færøysk versjon.

Arrangementet avsluttet med en panelsamtale med representanter fra LO, Sametinget, LDO og GEC. Det ble snakket om konkrete tiltak og hva som er veien videre for å hindre seksuell trakassering. Seksualitetsundervisning, kompetanseheving og støtte til organisasjoner som jobber med tematikken ble trukket frem som viktige løsninger. (LDO)

Shifting Norms: Shaping the Future of Women and Girls in Afghanistan

DROPS Afghanistan v/Mariam Safi presenterte en undersøkelse av jenters deltakelse i madrassa madrassaer. Hovedmotivasjonen for å sende jenter dit var stenging av vanlige skoler (motvirke at jenter blir isolert, behov for å lære «noe») og. press fra lokalsamfunnet. Frykt for at dette fører til et enda mer konservativt samfunn og mer underdanige/lydige kvinner. Det ble fortalt at jenter nå dekker ansiktene også hjemme og villighet til å inngå barneekteskap øker.

Sivilsamfunnsrepresentantene Habiba Sarabi og Jamila Afghani var klare på at madrassaer ikke kan erstatte vanlige skoler. Madrassaene bidrar til å forsterke konservative kjønnsrollenormer. Støtten til undergrunnskoler og digital undervisning må fortsette. Behovet for økt støtte til kvinneorganisasjoner/grupper ble også løftet fram, og det ble vist til organisasjoner som må stenge pga kutt i finansiering fra USA. Videre oppfordret de muslimske land/IOC til mer proaktivt å ha kontakt med Taliban/religiøse lærde i Afghanistan.. Hvis ekstremismen i Afghanistan ikke bekjempes, vil det føre til mer terrorisme og være en trussel for sikkerhet i hele regionen. Representanter fra De forente arabiske emirater, UN Women og Storbritannia uttrykte sin sterke bekymring over situasjonen for kvinner og jenter i Afghanistan og lovet fortsatt støtte. Statssekretær Håheim trakk i sitt innlegg fram at å utestenge kvinner og jenter fra videregående og høyere utdanning ikke bare skader enkeltpersoner, det undergraver også Afghanistans økonomiske vekst, folkehelse og sosiale fremgang. (UD)

Strengthening Institutional Mechanisms to Prevent and Combat Violence Against Women and Girls: Pathways to Sustainable Change

På dette side-eventet var det to paneler om institusjonelle mekanismer for å forebygge kjønnsbasert vold. Arrangørene var Moldova. Sverige og UNWomen. Norge var blant co-sponsorene for arrangementet. Det første panelet besto Sveriges likestillingsminister Paulina Brandberg, Moldovas minister for arbeid og sosial beskyttelse og administrerende direktør for UN Women Sima Bahous. Det andre panelet besto av Spanias statssekretær for likestilling og bekjempelse av kjønnsbasert vold Aina Calvo Sastre, sametingsråd for Sametinget i Norge Elisabeth Erke, visepresident i Moldovas parlament Doina Gherman og president for den moldovske organisasjonen Gender Center Valentina Bodrug-Lungu. Begge panelene ble ledet av Moldovas statssekretær for arbeid og sosial beskyttelse Felicia Bechtoldt. Sametingsråd Elisabeth Erke fortalte om sametingets handlingsplan mot vold og regjeringens opptrappingsplan mot vold og overgrep som to viktige institusjonelle mekanismer for å forebygge vold i samiske samfunn. (Sametinget).

På tross av den kritiske sikkerhetspolitiske situasjonen og øvrige kriser i landet så gjennomfører Moldova en aktiv politikk mot vold mot kvinner (Moldova består blant annet av den russiske enklaven, på grensen mot Ukraina). Voldens konsekvenser for barn som utsatte og behovet for et utøverperspektiv ble relativt svakt belyst på møtet. Et unntak var Elisabeth Erke fra Sametinget som framhevet den viktige etableringen av Barnehuset også i Finnmark. Erke løftet fram et fortsatt behov for fortsatt satsning mot vold i nære relasjoner i Norge og nevnte bl.a. tiltakene rettet mot den samiske befolkningen i regjeringens «Opptappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner (2024–2028)». (Reform)

Voices Unbound: Fighting Censorship and Reclaiming the Public Space

Parallelt med CSW 69, ble konferansen CSWF “Conference on the State of Women and Family”, arrangert av blant annet Center for Family and Human Rights (C-Fam). Som del av konferansen ble det gjennomført et seminar om at “konservative stemmer blir sensurert og regnet som anti-intellektuelle”. De fire unge panelistene viste til at betegnelser som “hatprat” og “misinformasjon” brukes for å sensurere “konservative meninger”. Representanten fra C-fam kritiserte FN-organisasjonene for å ta utgangspunkt i “liberale verdier” i arbeidet sitt for f.eks. kjønnslikestilling, SRHR og abort, og viste til at dette er politisk betente spørsmål, og ikke “universelle verdier”. Flere av panelistene mente imidlertid at USA er i endring når det gjelder dette, og viste blant annet til vedtak og uttalelser fra president Trump som tegn på at ting gikk i riktig retning. (LNU)

Videre la de frem blant annet hypoteser om “tydelig sammenheng mellom tidlig barnehagestart og teenage pregnancies”, basert på hypoteser om at barn mister følelsen av omsorg og kjærlighet når foreldre plasserer dem i barnehage, og at barna for alltid vil søke kjærlighet og bekræftelse - og dette dermed fører blant annet til tidlig graviditet. Videre la de frem hvordan etnisitet og kjønn er irrelevante faktorer i samfunnsanalyse, men at hovedfaktor ofte er hvorvidt man som individ kommer fra en familie med skilte, gifte eller enslige foreldre. Arrangementet ga veldig interessant innsikt i disse organisasjonenes arbeid, verdier og grunnlag. (Norges Kvinnelobby)

Møte mellom nordiske ungdomsdelegater og generalsekretær for nordisk råd, Karen Ellemann

Onsdag møtte ungdomsdelegatene fra Norden (Sverige, Danmark, Island og Norge) generalsekretær i Nordisk Råd, Karen Ellemann. Det ble et innholdsrikt møte hvor ungdomsdelegatene blant annet løftet muligheten for, og ønsket om, en nordisk ungdomsdelegat som kan koordinere nordisk ungdomsmedvirkning på FN-nivå, samt viktigheten av det interseksjonelle perspektivet i “Pushing for Progress”-arbeidet. (LNU)

SRHR in difficult circumstances

Møtet ble arrangert av International Planned Parenthood Federation (IPPF) på Luxembourg sin ambassade. Rundt bordet satt representanter fra IPPF sine medlemsorganisasjoner over hele verden. Representantene fra Palestina, Argentina, Colombia, Polen og Kenya delte hvordan de jobber med SRHR under kompliserte, vanskelige og dels livsfarlige forhold. Samtalen og

innleggene tydeliggjorde hvordan arbeidet med SRHR er under press globalt, fra flere retninger. Videre kom det tydelig fram at ulike kontekster krever ulike strategier og verktøy – men også at det er nyttig med erfaringsdeling på tvers av land og utfordringer. En av aktivistene understreket også betydningen av at de nordiske landene har snakket høyt og tydelig om viktigheten av SRHR under CSW. Dette hadde gitt henne håp, inspirasjon og ikke minst drahjelp opp mot egne myndigheter. Fra norsk side deltok Bufdir, Sex og Politikk og stortingspolitiker Grunde Almeland. ([Bufdir](#))

Where is the money for women's rights in Ukraine? (rapportlansering)

Fullskalainvasjonen av Ukraina har siden 2022 medført en økning i finansiering kanalisert til kvinneorganisasjoner, men finansieringen er lite bærekraftig og samsvarer lite med de virkelige behovene. Dette er en følge av at donorer setter premisser for finansieringen som i liten grad samsvarer med de reelle behovene. En konsekvens av dette er at organisasjonene mister autonomi når de blir nødt til å tilpasse seg donorerens behov for å motta midler. Hovedtyngden av finansieringen har så langt gått til humanitære formål, og kun en liten andel har blitt kanalisert til påvirkningsarbeid og langsiktige utviklingsprosjekter. Det er en geografisk skjevfordeling av midler, hvor organisasjoner i de større byene lettere får tilgang til finansiering enn mindre organisasjoner lokalt. Det oppleves som en utfordring og lite bærekraftig at den administrative byrden ved å motta midler er så høy. Organisasjoner rapporterer at de benytter mer enn 30 % av sin arbeidstid på administrativ oppfølging. Denne byrden forsterkes ytterligere av at hovedandelen av finansieringen kvinneorganisasjoner mottar er kortsiktig og prosjektbasert. Det gis i liten grad kjernestøtte til kvinneorganisasjoner. UN Women i Ukraina har gjennomført en undersøkelse etter at USAID kuttet midlene til kvinneorganisasjoner i Ukraina. Fem kvinneorganisasjoner ble lagt ned den første måneden etter stans i bevilgninger. Videre varslar 35 organisasjoner at de trolig blir nødt til å opphøre sin virksomhet i løpet av de kommende seks måneder. UN Women viser videre til at andelen av internasjonal finansiering som går til likestilling har blitt redusert siden 2022. Ifølge OECD gikk kun 14 % av ODA-bistand for årene 2022 og 2023 til prosjekter/tiltak for å fremme likestilling. Kuttene i bistand fra USAID forsterker ytterligere denne situasjonen, fordi et større program for å styrke kvinners rettigheter på lokalt nivå i Ukraina nå opphører. ([ForUM/FOKUS](#))

Bridging the divide: men and boys as allies and agents of change to feminism and tackling barriers to solidarity

Møtet ble arrangert av MenEngage Alliance, UN Women, OHCHR, WHO, Swedish International Development Agency, Government of Rwanda, the Government of Sweden, UNFPA, RWAMREC, Breakthrough, Equimundo, Sonke Gender Justice, ABAAD og MenEngage Iberia.

Representanten fra UN Women holdt et sterkt innlegg på møtet om hvordan kvinners rettigheter er vunnet fram av kvinnebevegelsen (stemmerett, abort, partnervold mv.). Hun understreket at dette er skjedd med støtte fra mange menn, mens det også har møtt motstand fra andre menn, og at denne kampen nå må revitaliseres.

Fra Reforms side var det mest interessante og litt oppsiktsvekkende det som ble sagt av Equimundo, Garuy Barker: «We have been horrible talking to boys and men!». Barker er stifter av organisasjonen, og har livslang erfaring på området. At han nå sier dette, veier derfor tungt.

Barker framhever at vi må snakke med gutter og menn der de er. Vi kan ikke overlate feltet til «motkreftene». Equimundo har nå gjennomført flere undersøkelser om unge menns bruk av sosiale medier og oppfatning av likestilling. Som skribent er Barker også en tydelig kritiker av Trump-administrasjonen.

Fra Reform side leser vi Barkers utsagn dithen at arbeidet til Equimundo og tilsvarende organisasjoner ikke har vært godt nok tilpasset gutter og menns livsverden, og at det er behov for å bevege seg mer i retning av det gutte- og mannsperspektivet som Mannsutvalget og Reform framhever. Likestillingspolitikken må både adressere gutter og menn med et kjønnsrettferdighetsperspektiv, samtidig som gutter og menns kjønns spesifikk utfordringer må adresseres bedre, på områder som psykisk helse, selvmord, tapsopplevelser i utdanningssystemet m.v.

Barker mente også at begrepet «mannosfæren» er misvisende. Det er ikke noe sted på nett som heter mannosfæren, det er bare ulike steder på nett hvor menn «hang out». På nettet er gutter og menn opptatt av ting som trening, hvordan få en inntekt, hvordan komme i kontakt med kvinner og sosialisere med andre. Kvinnehatet kommer inn bakveien. Forsøk å hindre at unge menn blir dratt inn på sider og algoritmer som er preget av kvinnehat ble beskrevet.

På arrangementet delte Anthony Keedi, Program Lead Masculinities, ABAAD, et dikt han har skrevet om unge menn som allierte i kvinnekampen. ([Reform](#))

Advancing abortion rights and access: Strengthening our resilient movement

Møtet ble arrangert av Global Safe Abortion Dialogue med støtte og deltagelse fra Canada, Colombia og Danmark som co-sponsorer. I tillegg deltok representanter fra UK, DRC, Nepal, Belarus, Australia og Sør-Afrika (sistnevnte ved minister for sosial utvikling). Møtet ble avholdt i det skandinaviske huset og det var så fullt at folk stod. Det ble holdt sterke innlegg som viste stor motstandskraft mot angrepene mot kvinners rettigheter. ([UD](#))

“Sex” in the city - discussing the culture of buying sex

Arrangør for arrangementet var New Yorkers for the equality model.

Et panel inkludert overlever fra prostitusjon og trafficking diskuterte den kulturelle ideen av “retten til” og “behovet for” å kjøpe sex, og innvirkningen dette har for likestilling, sosial rettferdighet, kvinner og jenters rettigheter, helse etc. Kunnskapsdeling om hvordan organisasjonen arbeider for å forsøke å innføre equality modellen i NY state. ([Norges Kvinnelobby](#))

Reflection and review of gender equality progress within the G20

Sør-Afrika har formannskapet i G20 i 2025. G20 består av de 19 største og viktigste økonomiene i verden, EU og den afrikanske union. Under sidearrangementet redegjorde Sør-Afrika for sine tematiske prioriteringer som vil prege arbeidet og diskusjonen i arbeidsgruppen “Women Empowerment” i år: Omsorgsøkonomi (betalt og ubetalt), økonomisk inkludering av og for kvinner, og bekjempelse av kjønnsbasert vold og kvinnedrap. Det er første gang G20 avholdes på

det afrikanske kontinentet. Bl.a. representanter fra Sør-Afrika, Brasil, Tyskland og Frankrike deltok i diskusjonen og utvekslet synspunkter og erfaringer knyttet til innsatser for å fremme likestilling og kvinners rettigheter nasjonalt og gjennom G20-samarbeidet. (KUD)

Dag 4

Generaldebatten - Norges hovedinnlegg

Norges hovedinnlegg ble holdt av statssekretær Erlend Kaldestad Hanstveit og ungdomsdelegat Maria Lie Jordheim. I sin del av innlegget, løftet Hanstveit en dyp bekymring for at rettighetene til kvinner og LHBTI personer er i tilbakegang. Statssekretæren fokuserte videre på at likestilling har vært og vil fortsette å være riktig og viktig for Norge, og viste til at investeringer i likestilling har gitt god avkastning i Norge. Hanstveit vektla betydningen av en sterk kvinnebevegelse og arbeidslivets parter for kvinners deltakelse i arbeidslivet for økonomisk vekst, innovasjon, stabilitet og et bærekraftig samfunn.

Jordheim løftet betydningen av inkluderende og kjønnstransformativ kvalitetsutdanning i arbeidet for jenter og kvinners rettigheter, herunder god seksualitetsundervisning og kunnskap om SRHR. Hun snakket også om betydningen av sivilsamfunndeltakelse og ungdomsmedvirkning for jenter og kvinners rettigheter. Se Norges hovedinnlegg i vedlegg 3. ([LNU](#) og [KUD](#))

Transforming Taboos: How to Change a Social Norm

Møtet ble arrangert av Kirkens nødhjelp og deres søsterorganisasjoner i Sverige, Finland og Danmark m.fl. Formålet var å styrke kunnskap og forståelse for hvilken rolle tro kan spille for endring av sosiale normer. Dette ønsket arrangørene å oppnå ved å presentere en ny rapport som særlig ser på normendring gjennom samarbeid med trosbaserte aktører på følgende områder: tidlig og tvungne ekteskap, SRHR, FGM og vold i nære relasjoner. Erfaringer fra landnivå ble presentert fra Etiopia, Uganda og Laos. En parlamentariker fra Finland ga innledende bemerkninger mens UNFPA og Norge (arbeidsnivå i UD) avsluttet møtet. ([UD](#))

Empowering Change: Advancing Women's Role in Peace and Security

Panelet med representanter fra Palestina, Etiopia, Kenya og en global buddhistisk fredsorganisasjon vektla behovet for å endre kulturelle normer, behovet for nasjonale handlingsplaner for kvinner fred og sikkerhet (KFS) og ikke minst finansiering. Det var også en erkjennelse av at finansieringssituasjonen er endret og at man må finne bedre og mer effektive måter å jobbe sammen på. Behovet for å engasjere hele samfunnet, inkludert trosbaserte aktører ble trukket fram. KFS som en forebyggingsagenda er viktig og også betydningen av kvinnelige fredsbyggere i lokalsamfunnet. Fra norsk side (fagdirektør Bleken) ble det lagt vekt på at Sikkerhetsrådsresolusjon 1325 om kvinner, fred og sikkerhet er viktigere enn noen gang, betydningen av kvinner som fredsbyggere og at kvinneledede organisasjoner ofte er først ute og i frontlinjen i konflikter, samt betydningen av forebygging og behovet for å samarbeide med trosbaserte organisasjoner. ([UD](#))

FIMI 25th Anniversary event - dialogue and reception

International Indigenous Women's Forum (FIMI) feiret 25 årsjubileum med dialog og mottakelse. Sametingsråd Elisabeth Erke deltok med et innlegg om: «How has the resilience of the Indigenous Women's Movement evolved and revolutionized the world over the last 30 years?»

Sametinget knyttet nye kontakter fra andre urfolksorganisasjoner for fremtidig samarbeid på FNs Kvinnekommisjon. Her ble det også informert om at det planlegges en Global Summit on Indigenous women and Climate Change under COP30 i Belém. ([Sametinget](#))

Advancing Sexuality Education for Adolescent Girls and Young Women in Uganda.

Torsdag 13. mars deltok ungdomsdelegatene på et side-arrangement om seksualitetsutdanning i Uganda. Arrangørene var Oxfam og Uganda.

På arrangementet ble det holdt innlegg av sivilsamfunn, forskere, og beslutningstakere i Uganda som arbeidet med et prosjekt sammen med Oxfam i Øst-Uganda om styrke seksuelle og reproduktive rettigheter til unge jenter, blant annet gjennom seksualitetsundervisning. I salen var det flere konservative stemmer som stilte spørsmål under arrangementet, blant annet knyttet til familiens rolle i seksualitetsundervisningen, og hvorfor ikke avholdenhet kunne praktiseres fullt ut. Videre ble også seksualitetsundervisning omtalt som en "sexual pleasure class" som bidrar til å øke seksuell vold og seksuelt overførbare sykdommer under et spørsmål fra en canadisk "anti-abortion" aktivist. ([LNU](#))

Men Engage Global Alliance: Men, Masculinities and Countering Backlash: Closed Strategic Discussion at CSW69

Men Engage-alliansen har en arbeidsgruppe som heter «Countering Backlash» (den globale situasjonen med angrep på kvinners, skeive og minoriteters rettigheter). Møtet var viet en strategisk diskusjon der flere medlemmer av alliansen og ledelsen deltok. Det var en enighet i at medlemmene i alliansen ofte benytter et språk og en terminologi som er lite tilgjengelig, og at det er behov for å ta opp problemene gutter og unge menn har om kropp, sex og inntekt. Vi trenger å møte gutter og unge menn der de er. En av konklusjonene var at alliansens medlemmer bør benytte et mangfold av metoder, og ikke trenger å være programforpliktet til utad å kommunisere sine «accountability standards» så lenge man har rettferdighet for alle som et fundament i arbeidet. Flere gode eksempler på slikt arbeid i og utenfor i alliansen ble løftet. Slike initiativer trengs å videreutvikles og skaleres opp.

- [instagram.com/gender.wahn/](https://www.instagram.com/gender.wahn/) «kjønns.galskap. Vil du ha en skikkelig prat om kjønn, vold, rettferdighet og stereotyper? Vi gir deg det 🧡💬🌈» Kampanje fra Østerrike på Instagram og Tiktok.
- <https://www.broders.es/> «En plattform der gutter og unge menn kan snakke, dele bekymringer, bygge fellesskap og be om støtte.» Har basis info og chat-tjeneste.
- reform.no/prosjekter/pagaende-porno-eller-fakta-gutters-seksuelle-helse-pa-nett/ Fra Norge nevnte vi prosjektet «Porno eller fakta?» som gir gutter faktainformasjon om seksualitet og seksuell helse på Tiktok i tilknytning til nettfenomenet «no nut november».

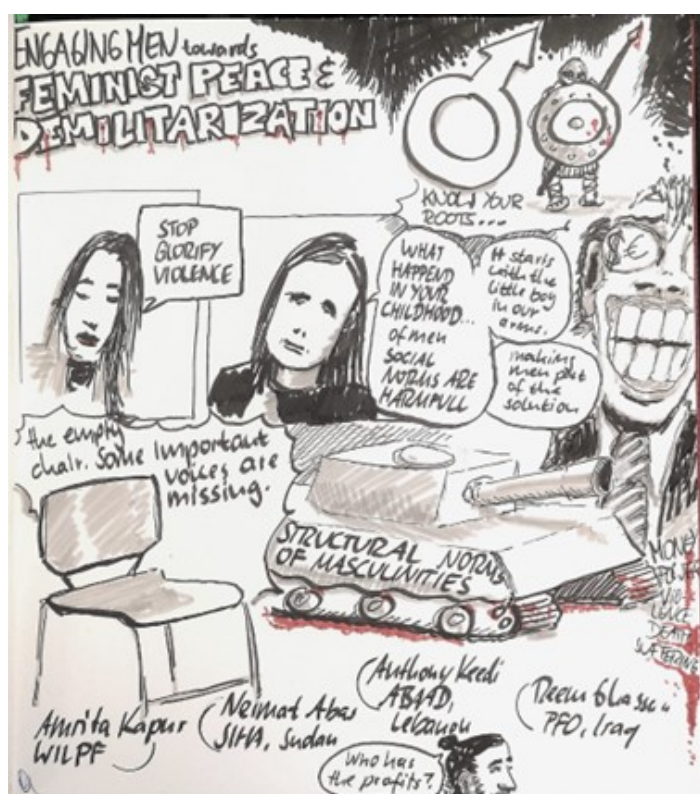
([Reform](#))

Engaging Men towards Feminist Peace and Demilitarization

Arrangører var Gender, Peace and Security, PAX, Malta, Colombia, Peace and Freedom Organisation, Iraq, SIHA, Sudan, Masculinities and engaging men, ABAAD, Lebanon, Feminist Peace programme, Women's International League for Peace and Freedom (WILPF).

Med tanke på å være realistisk på hva man kan få til med lokale innsatser ble det fra panelet påpekt at vi må være klar over at det på et overordnet strukturelt nivå går i gal retning. Mens finansiering av militære oppgaver øker, går stadig mindre finansiering av sosialt arbeid.

Representanten fra WILPF orienterte om at de vil publisere håndboken «Engaging Men towards Feminist Peace and Demilitarization» på forsommeren. Et av budskapene til paneldeltaker Anthony Keedi (ABAAD) var at selv om menn i oppveksten sin mottar mange dehumaniserende budskap om ikke å vise følelser, være beredt til å bruke vold og eller også har begått de mest grusomme handlinger, så er det alltid en rest av humanitet hos den enkelte. En gnist av humanitet som kan vekkes. Kunst og kulturuttrykk ble framhevet som en måte å fremme gutter og menns humanitet. En video ble vist der diktet «The Lullaby of Bombs and Sonic Booms» av Keedi var bildesatt. (Illustrasjon fra møtet: Dag Schölper, leder Bondesforum Männer) (Reform)

Besøk til Suffolk County Sheriffs Office

ROSA- Nasjonalt hjelpetiltak og kompetansesenter mot menneskehandel organiserte et besøk til sheriff-kontoret i Suffolk County for flere av de norske organisasjonene som var til stede på CSW. Fra delegasjonen var LDO, LO og ForUM/FOKUS med på besøket. Vi ble svært godt og vennlig mottatt av høytstående representanter fra kontoret og fikk også en omvisning i ett av de to fengslene i countyet.

Suffolk county har ca 1,5 millioner innbyggere og ligger halvannen time med tog utenfor New York. Menneskehandel, særlig prostitusjon, er et stort problem. De hadde et eget anti-trafficking initiative. De hadde intervjuet over 7400 innsatte, der 350 ofre er identifisert og 220 som driver med menneskehandel. De opplever at mange blir rekruttert på «sober-houses», drug treatment centers og shelters. Det foregår også rekruttering til menneskehandel i fengsel. Derfor er det

også etterforskning av menneskehandel i fengsel, både for å avdekke og forebygge. Dette var det første jail-based trafficking unit i USA. Arbeidet starter allerede ved ankomst fengselet, og vi fikk en detaljer on-site innføring.

For å forebygge og stanse menneskehandel er de mye i felt. De har laget en oversikt over apper man skal være oppmerksom på, og der rekruttering skjer (i samarbeid med ofre). De har masse samarbeid med NGOer og andre som gjør ting veldedig, for eksempel er mange blitt merket med tatovering for å vise hvilken gjeng som «eier» dem, og de har samarbeid med helsepersonell som fjerner tatoveringer gratis. Ekstra tragiske er at de fleste som rekrutteres er i alderen 12-13 års alderen. De har en «blue-campaign» som inkluderer opplæringsmateriell til blant annet politi, sykehus og service bransjen: <https://www.dhs.gov/blue-campaign/request-materials>

NGOer som driver med psykisk helsehjelp kommer inn i fengsel to ganger i uken, og kan følge opp de innsatte i etterkant. Fengslet har et eget ressurssenter som alle som slipper ut går innom rett etter de forlater fengslet (50 meter fra «døra»). Her får de tilbud om hjelp med id, jobb og bosted. De kan få et kort som man kan bruke til å betale Uber dit de skal. De tilbyr også hygieneprodukter og klær.

Programmene delegatene fikk en introduksjon i, måten de jobber med NGOer, det de gjør av forebyggende arbeid og ektheten de viste i arbeidet sitt, er noe vi kan lære av og la oss inspirere av. (LDO)

Dag 5

How a changing natural environment affects the health of women and girls

Soroptimist International og andre organisasjoner arrangerte et parallell-arrangement om klimaendringenes påvirkning på kvinner og jenter. Sametingsråd Elisabeth Erke holdt et innlegg med fokus på hvordan klimaendringer, tap av biologisk mangfold og press på arealer skaper helseutfordringer for samiske kvinner og jenter. Hun viste blant annet til forskningen som det vises til i regjeringens opptrappingsplan mot vold, samt ny forskning fra Nasjonalt kompetansesenter for vold og traumatisk stress om vold og overgrep i samiske samfunn. (Sametinget)

High-level interactive dialogue. Beijing@30: A dialogue with youth representatives

Ungdomsdialogen besto av en panelsamtale med fire unge aktivister, samt leder av UN Women, Sima Bahous. I åpningsinnleggene sine understreket panelistene behovet for en interseksjonell tilnærming til likestillingsspørsmål. Bahous understreket at vi står i en avgjørende tid for likestillingsspørsmål, og fremgangen siden 1995 har vært for liten og gått for sakte. Hun trakk frem at seksualisert vold mot kvinner, samt klimaendringene, er to kriser med alvorlige konsekvenser for kvinner. I innleggene fra salen, ble særlig *sexual and gender based violence*, SRHR, LHBTI-personers rettigheter, samt sivilsamfunnsdeltakelse og ungdomsmedvirkning i likestillingsspørsmål, løftet. (LNU)

Amplifying voices and leadership of Women-led organisations in humanitarian GBV-response – a dialogue about expectations and realities

Eksempler fra bl.a. Ukraina, DR Congo, Venezuela og Irak om betydningen av kvinneledede organisasjoners arbeid. Ikke uventet var behovet for finansiering gjennomgående, men også en viss realitetsorientering om at gapet etter USAs kutt ikke vil kunne bli fylt av andre givere. OCHA viste til et pågående arbeid om å harmonisere søknadsprosesser/forvaltnings krav for flere FN organisasjoner som finansierer lokale organisasjoner. Dette er ment å skulle gjøre det enklere for søkerne (og også for de som tildeler midler). Fra norsk side (fagdirektør Bleken) ble det forsikret om at nå når verden står overfor en utfordrende global anti-rettighetsagenda, vil Norge opprettholder vårt sterke engasjement for beskyttelse av sivile, inkludert mot seksuell og kjønnsbasert vold, og beskyttelse av kvinners rettigheter og likestilling. Behovet for å finne enkle mekanismer som kan sikre finansiering av lokale kvinneorganisasjoner ble framhevet, og internasjonale frivillige organisasjoner må leve opp til sine lovnader om kapasitetsbygging av lokale organisasjoner. (UD)

Beijing Platform for Action 30+ Years and Beyond: A Critical Review and Future Directions for Myanmar

Flere sivilsamfunnsorganisasjoner, og National Unity Government's Minister for Women, Youth and Family Affairs holdt innlegg. Ansvarliggjøring og behov for å dokumentere overgrep var gjennomgående tema. Nandar fra Purple Feminists deklamerte et flammende dikt om situasjonen for kvinner i Myanmar. Hennes framføring berørte hele salen

sterkt. Medarrangørene Frankrike, Sverige, Finland og Norge holdt alle korte innlegg med støtte til kampen for kvinners rettigheter og medbestemmelse i Myanmar. Norge verdsatte spesielt innsatsen til kvinner og jenter i Myanmar. Siden den militære maktovertakelsen har kvinner og jenter vært i frontlinjen og fortsetter å kjempe for å beskytte menneskerettighetene, og for like rettigheter og representasjon i landet sitt. (UD)

Møte mellom LNU og PLANs ungdomsdelegater

Fredag møtte ungdomsdelegatene flere av PLANs ungdomsrepresentanter. Til stede var ungdomsrepresentanter fra Tyskland, Libanon, Guinea og Jordan, som fortalte om sine erfaringer som unge menneskerettighetsaktivister i ulike kontekster. Møtet ga et interessant innblikk i både forskjellene og likhetene i utfordringene ungt sivilsamfunn støter på rundt om i verden. (LNU)

Poverty Alleviation Programming for Woman and Girls in Uganda: What Are the Missing Links?

FIDA Uganda inviterte FOKUS forum for kvinner og utviklingsspørsmål, representanter fra ambassadene i Danmark, Sverige og Nederland, Uganda Strategic Initiative for Women in the Horn of Africa (SIHA) Network National Association of Women's Organizations in Uganda (NAWOU, Sonke Gender Justice og UN Women til en panelsamtale om tiltak for å bekjempe fattigdom, økonomisk uavhengighet for kvinner og SRHS. FOKUS fremhevet rett til utdanning, helsehjelp, infrastruktur og økonomiske støtteordninger som tilfaller kvinner, og ikke minst arbeid mot skadelige skikker og normer som skader jenter og kvinner. (FOKUS)

Innovative approaches to CRSV: Ukrainian and other modern experience

Organisasjoner fra Ukraina viser til at erfaringer fra Ukraina tilsier at tiltak for å identifisere overlevende av seksualisert vold må iverksettes tidlig i en konfliktfase. Hjelpetiltak for å bistå voldsutsatte, og mekanismer for straffeforfølgning, må også være på plass i en tidlig fase av krig og konflikt. Hvis ikke kan dette få som følge at mange overlevende bli drept før de får hjelp og oppreisning. Samtidig som hjelpetiltak og nevnte mekanismer etableres, må det parallelt jobbes aktivt med holdninger i samfunnet. Det må opprettes egne programmer for å fremme likestilling. I Ukraina er det en underrapportering av konflikterelatert seksualisert vold. En av årsakene til dette er at overlevende ikke tør å stå fram på grunn av manglende likestilling og stereotypiske holdninger i samfunnet. Det er flere eksempler på kvinnelige overlevende som har begått selvmord etter å ha blitt stigmatisert og utstøtt fra lokalsamfunn. Stigmaet knyttet til menn utsatt for seksualisert vold er også stort. (ForUM/FOKUS)

Advancing women's economic empowerment: recognising mid life and older women

Arrangører var UK government and UK civil society women's alliance.

Kvinner over 50 år er den størst voksende gruppen av arbeidstakere. Det ble nevnt at det jobbes med tekst til en ny FN-konvensjon vedr. anerkjennelse av eldre menneskers rettigheter. Enkelte tall i UK viser at 1 av 10 kvinner forlater arbeidslivet, og 4 av 10 vurderer å forlate arbeidslivet pga plager relatert til overgangsalder. Diskusjon rundt krysningspunkt ageism og sexism for kvinner.

Nylig ble det utnevnt en [Menopause Employment Ambassador i UK Government](#), og større arbeidsgivere må lage planer på hvordan de skal legge til rette for arbeidstakere gjennom overgangsalderen, jfr the Employment Rights Bill. ([Norges kvinnelobby](#))

Besøk til Sanctuary for Families

Likestillings- og diskrimineringsombudet besøkte Sanctuary for Families under oppholdet i New York. Dette er en ideell organisasjon som jobber med ofre for vold i nære relasjoner og trafficking-ofre. Tjenestene ble grunnlagt i 1984 og inkluderer krisesentertilbud, juridisk bistand og representasjon i rettsapparatet, arbeidstrening og annen rådgivning. Oppfølgingen er langsiktig. Sanctuary for Families driver også omfattende opplærings- og informasjonsarbeid utad. <https://sanctuaryforfamilies.org/>.

Det var interessant og nyttig å høre hvordan senteret jobber helhetlig og koordinert (de ulike tjenestene er samlet på ett sted), hvordan de involverer de voldsutsatte i utformingen av tilbudet og hvordan de skreddersyr tjenestene opp mot ulike grupper. Vi diskuterte også hvordan de og andre NGOer på feltet påvirkes av dagens politiske klima. ([LDO](#))

17. Mars: Promising Practices to Reduce the Harmful Impact of Imprisonment on Women – a key step forward in implementing the Beijing Declaration and Platform for Action

Arrangementet var sponset av the Mission of the Kingdom of Thailand, the Mission of Colombia to the United Nations, the Mission of Canada to the United Nations, and the UN OHCHR, og co-organisert med the Thailand Institute for Justice, Penal Reform International, Women Beyond Walls and the Pathfinders for Peaceful, Just and Inclusive Societies.

Møtet tok for seg fengsling og fangenskap for kvinner, hvordan dette var knyttet til f.eks. lovgiving på abort, utroskap og prostitusjon. I land med forbud mot abort sitter kvinner i fengsel for dette, og også for spontanaborter som i El Salvador. I land med lovgivning mot utroskap sitter kvinner på lange dommer, fengslet for dette. I land med prostitusjonslovgivning hvor også den som er i prostitusjon er kriminalisert sitter ofte kvinner inne, og lover som rammer "begge parter" resulterer ofte i at det er den kjøpte parten som settes inn, mens menn som kjøper, bakmenn og menneskehandlere går fri.

På møtet var det også snakk om kvinner og soning generelt og at kvinner i større grad enn menn har behov for å sone utenfor fengsel, og hvis fengsel er nødvendig i nærheten av sine barn: det ble flere ganger henvist til Bangkok-rules, som Norges kvinnelobby var ukjent med i forkant. UN Women var blant de som hadde innlegg.

ROSA, som er en del av Krisesentersekretariatet, tok ordet på møtet og fortalte bla om at de hadde identifisert ofre for menneskehandel i norske fengsler der dette ikke var oppdaget, og at de nå under CSW i New York hadde besøkt et fengsel, det eneste i USA, hvor det ble jobbet målrettet med å identifisere ofre for menneskehandel som er fanger. ([Norges kvinnelobby](#))

Avslutningsseremonien

Under avslutningsseremonien ble det flerårige arbeidsprogrammet med tema for den fire neste kommisjonsmøtene vedtatt, med følgende hovedtema:

- Ensuring and strengthening access to justice for all women and girls, including by promoting inclusive and equitable legal systems, eliminating discriminatory laws, policies and practices, and addressing structural barriers (2026)
- Accelerating the achievement of gender equality and the empowerment of all women and girls in the context of the 2030 Agenda for Sustainable Development (2027)
- Recognizing and strengthening care and support systems to achieve gender equality and the empowerment of all women and girls (2028)
- Women and girls in humanitarian emergencies: advancing women's participation and leadership, and achieving gender equality and the empowerment of all women and girls in this context (2029)

Forhandlingene fulgte noen av de samme linjene som forhandlingene rundt den politiske erklæringen, der referanser til bla. kjønn og 2030-agendaen førte til lange diskusjoner.

Afrikagruppen blokkerte referanser til menneskerettigheter, og tilrettelegger måtte til slutt gi etter for å få gjennom arbeidsprogrammet på konsensus.

Hele arbeidsprogrammet kan leses her [CSW Multiyear program](#)

Under avslutningsseremonien ble det åpnet for kommentarer til den politiske erklæringen som ble vedtatt på åpningsdagen. Norge, som en del av Mountains-gruppa viste til at vi var fornøyde med at det ble vedtatt en erklæring med sterkt og godt språk, samtidig som vi beklaget at det ikke var mulig å få inn omtale av seksuell og reproduktiv helse og rettigheter. Hele innlegget ligger som vedlegg 5. (UD)

Hovedinntrykk etter CSW69

Ungdomsdelegatene (LNU)

CSW69 har blitt avholdt i en krevende tid for jenter og kvinners rettigheter. Dette har også vært synlig underveis i konferansen. Selv om den politiske erklæringen ble vedtatt, og inneholder sterkere likestillingspråk enn erklæringen fra 2020, har det faktisk at grunnleggende kvinneverettigheter er under press, kommet til syne på flere måter underveis i CSW69. Dette kom blant annet til uttrykk i [USAs hovedinnlegg](#), der det ble sagt at USA ikke lengre vil “promote radical ideologies that replace women with men in spaces and opportunities designed for women. Nor will it devastate families by indoctrinating our sons and daughters to begin wars with their own bodies”. I innlegget ble det videre fremhevet at det bare finnes to biologiske kjønn, samt at masseinnvandring utgjør en stor trussel mot kvinners sikkerhet. En annen måte USAs endrede posisjoner på likestillingsfeltet kom til uttrykk på, var at flere sivilsamfunnsrepresentanter, blant annet LHBT+ aktivister, hadde fått avslag på visumsøknaden sin til USA, og dermed ikke fått anledning til å delta på CSW.

Ikke-statlige konservative stemmer har også vært synlige under CSW. De var til stede på flere av arrangementene om SRHR, og stilte flere kritiske spørsmål om tilgangen til seksualitetsutdanning, og abort. Svært mange av representantene for anti-rettighetsbevegelsen var unge.

Det framstår tydelig etter deltakelsen på CSW69 at konservative narrativer har fått stort fotfeste både innenfor og utenfor Europa, og at det eksisterer et klart behov for å jobbe aktivt med et koordinert felles narrativ som motsier disse. Det kan ikke tas for gitt at det er global konsensus (eller vestlig/europeisk konsensus) om at likestilling lønner seg – det må framheves, som Norge gjorde i sitt hovedinnlegg. Demokratiske land og organisasjoner må være like koordinerte som konservative land og organisasjoner. Det var derfor svært positivt å bevitne samarbeidet i nordisk ministerråd under CSW, et samarbeid som framsto både koordinert og progressivt. Dette kom tydelig fram under side-arrangementet “Pushing for Progress” på mandagen, hvor de nordiske ministerne alle løftet viktigheten av å arbeide for kvinners rettigheter på tvers av ulike sektorer, og ikke var redde for å svare på spørsmål fra salen om blant annet transkvinnens – og innvandrerkvinnens rettigheter.

Nytt i år er at ungdomsdelegatene holdt halvparten av Norges hovedinnlegg i generaldebatten. Dette sendte et tydelig signal om viktigheten av inkludering av sivilsamfunnet og unge stemmer i likestillingsarbeidet. LNU har også, for første gang, vært representert med to ungdomsdelegater, gjennom en junior-senior-ordning. Målet har vært å styrke medvirkning og funksjonen til delegatprogrammet, blant annet ved at seniordelegaten kan lære opp juniordelegaten. LNU's erfaring er at dette har fungert godt, og at junior-senior-ordningen har bidratt til å styrke ungdomsdelegatens forutsetninger for å bidra aktivt inn i CSW. LNU's anbefaling er at man også til neste år har to ungdomsdelegater.

Bufdir

Bufdir har deltatt på FNs kvinnekommisjon gjennom mange år. Som likestillingsdirektorat er CSW en nyttig og relevant arena, der vi får mulighet til å lære, dele og inspireres om felles utfordringer og muligheter på tvers av landegrenser. CSW69 markerte et tydelig stemningsskifte i den internasjonale likestillingspolitikken. Den nye politiske administrasjon i USA motsatte seg

bruk av ordet «gender» i den politiske erklæringen og har redusert den økonomiske støtten til likestillingsarbeid. Dette får globale konsekvenser. Internasjonale kvinneorganisasjoner forteller om mer krevende arbeidsklima, og at myndigheter de tidligere har samarbeidet godt med nå nedtoner sine satsinger på likestilling. Globale LHBT-aktivister forteller om tiårs tilbakegang for skeives rettigheter de siste tre månedene. Det hersker en merkbar bekymring for hvilke konsekvenser den endrede politiske verdenssituasjonen, kombinert med bistandskutt, har for kvinner, jenter, skeive og seksuelle og reproduktiv helse og rettigheter.

Når motstanden mot likestilling øker i resten av verden, er viktigheten av en felles nordisk front for likestilling mer betydningsfull enn noen gang. Inntrykket vårt er at de nordiske ministrenes tydelige tale inspirerer og får positive ringvirkninger for sivil samfunn og myndigheter langt utenfor de nordiske grensene.

Buadir deltok på en rekke arrangementer om økonomisk likestilling, seksuelle og reproduktiv helse og rettigheter, og på arrangementer arrangert av myndighetene i Uganda og Tanzania. Selv om det internasjonale bakteppet på mange av arrangementene var dystert, var det også inspirerende å se hvordan sivil samfunn og stater mobiliserer for likestilling og kvinners rettigheter – selv når det koster. Buadir benyttet også anledningen under CSW til å styrke samarbeidet med våre søsterinstitusjoner i Sverige og på Island, og med land vi jobber med gjennom bistandsprogrammet Likestilling for utvikling.

Oppsummert og litt forenklet kan vi si at FNs kvinnekommisjon tydeliggjorde at landenes likestillingsarbeid har gått fra «who cares» til «who dares». Arbeid med kvinner, jenter og skeives rettigheter krever økt mot, krefter og innsats i dag enn for noen år siden. I møte med motstanden er vi avhengige av stabile likestillingsinstitusjoner, et sterkt sivil samfunn, og politikere som løfter likestilling og menneskerettigheter på den internasjonale dagsorden – og kan vise til konkrete resultater hjemmefra. Som likestillingsdirektorat er Buadir er stolt over å bidra med kunnskap og konkrete verktøy for å bidra til å snu motstanden til framgang.

Norad:

Norad deltok på flere sidearrangementer, med særlig vekt på seksuell og reproduktiv helse og rettigheter (SRHR) og prioriterte fagområder innenfor likestilling som ble ledet av det globale sør. Norad gjennomførte møter med partnere som sivilsamfunnsorganisasjoner, multilaterale, filantroper/stiftelser og bilaterale. Vi har observert en endring hvor flere land i det globale sør benyttet årets kvinnekommisjon til å formulere sine regionale og globale ambisjoner knyttet til likestilling. Sivilsamfunnsorganisasjoner, særlig kvinneorganisasjoner var merkbart mer åpne og positive til at det globale sør, inkludert MØNA regionen, ble tydeligere på å styrke kvinners rettigheter innenfor ulike temaer og forpliktet seg til å gi politisk og økonomisk støtte for å fremme disse rettighetene. Flere partnere som Norad møtte fremhevet også behovet for kontinuitet og styrking av norsk politikk og finansiering av likestilling, spesielt med utgangspunkt i FNs generalsekretær sin annonsering av FN80-reformen. De uttrykte optimisme til vårt arbeid med «utradisjonelle/nye» givere for å bygge sterkere og nye allianser som akselererer likestilling. Norad vil benytte utviklingene og innspillene innenfor vårt arbeid med tilskuddsforvaltning, og faglig rådgivning.

Vedlegg 1 – Norges offisielle delegasjon CSW69

I, the undersigned, Espen Barth EIDE, Minister of Foreign Affairs of Norway, hereby make known that the following delegation is authorised and empowered to represent Norway at the *Sixty-ninth Session of the Commission on the Status of Women* which will convene in New York, USA on 10 - 21 March 2025.

Head of Delegation

Mr Erlend Kaldestad HANSTVEIT

State Secretary
Minister of Culture and Equality

Deputy Heads of Delegation

Ms Stine Renate HÅHEIM

State Secretary
Ministry of Foreign Affairs

Ms Merete Fjeld BRATTESTED

Ambassador and Permanent
Representative
Permanent Mission of Norway to the
United Nations

Mr Andreas LØVOLD

Deputy Permanent Representative
Permanent Mission of Norway to the
United Nations

Delegates

Ms Silje HJEMDAL

Member of the Norwegian Parliament

Mr Grunde ALMELAND

Member of the Norwegian Parliament

Ms Elisabeth ERKE

Member of the Governing Council of the
Sámi Parliament

Mr Bjørn Erik THON

Equality and Anti-Discrimination Ombud,
The Equality and Anti-Discrimination
Ombud

Ms Hege NILSEN	Director The Norwegian Directorate for Children, Youth and Family Affairs
Mr Bård Vegar SOLHJELL	Director The Norwegian Agency for Development Cooperation (Norad)
Mr Are SAASTAD	Director Reform Resource Center for Men
Ms Mildrid Mikkelsen	Program Director Norwegian Forum for Development and Environment (ForUM)
Ms Anne Mette ØVRUM	Chair of the Board Forum for Women and Development (FOKUS)
Ms Helle BORGEN	Chair of the Board Norwegian Women's Lobby
Ms Margrete Bjørge KATANASHO	Senior Youth Delegate The Norwegian Children and Youth Council
Ms Maria Lie JORDHEIM	Junior Youth Delegate The Norwegian Children and Youth Council
Ms Linn ANDERSEN	Special Adviser LO Norway
Mr Kai Øivind BRENDEN	First Deputy Chair of the Board The Confederation of Unions for Professionals (Unio)

Ms Gunn Marit HELGESEN

The Norwegian Association of Local and
Regional Authorities (KS)

Mr Olav Wendelbo KVAM

The Employers Association Spekter

Oslo, on this Eighteenth Day of February

Two Thousand and Twenty-five

Vedlegg 2 – Instruks for den 69. sesjonen av FNs kvinnekommisjon - 2025

Instruks for den 69. sesjonen av FNs Kvinnekommisjon - 2025

Den 69. sesjon av FNs Kvinnekommisjon vil finne sted i New York i perioden 10. – 21. mars 2025. Kvinnekommisjonen er det viktigste globale forum for spørsmål om kvinners rettigheter og likestilling. Kommisjonen er underlagt FNs økonomiske og sosiale råd ECOSOC, som rapporterer til Generalforsamlingen. Siden 1995 har Kvinnekommisjonens viktigste oppgave vært å overvåke og bidra til gjennomføring av handlingsplanen fra FNs kvinnekonferanse i Beijing. Bærekraftsmålene har lagt en ny dimensjon til kommisjonens arbeid.

Instruksen til Kvinnekommisjonen deles med alle deltakere i den offisielle delegasjonen.

Årets kommisjon markerer at det er 30 år siden Beijing-konferansen, og vektlegger rapportering på oppnådde resultater i gjennomføringen av handlingsplanen. Man skal også bli enige om tema for de kommende fire kvinnekommisjoner, og det vil være dialog om revitalisering av kvinnekommisjonen. Det skal fremforhandles en politisk erklæring som skal vedtas på kommisjonens første dag.

Norges delegasjon til Kvinnekommisjonen vil ledes av statssekretær Erlend Kaldestad Hanstveit fra Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD).

Delegasjonen skal:

- Støtte opp under gjennomføringen av inngåtte internasjonale forpliktelser, herunder FNs kvinnekonvensjon, handlingsplanene fra kvinnekonferansen i Beijing og befolkningskonferansen i Kairo, samt 2030-agendaen for bærekraftig utvikling.
- Arbeide tverregionalt og strategisk for å bygge enighet og oppnå fremskritt for kvinners rettigheter, samt hindre tilbakeslag.
- Forsvare gjennomføring av seksuell og reproduktiv helse og rettigheter, inkludert seksualitetsundervisning, samt arbeide tverregionalt for å oppnå aksept for seksuelle rettigheter og rett til trygg abort.
- Forsvare og fremme gjennomføring av LHBT+-personers menneskerettigheter, uten diskriminering eller forfølgelse av noe slag
- Fremme kvinners økonomiske og politiske rettigheter og deltakelse og vise hvordan kvinners rettigheter og deltakelse er avgjørende for å lykkes med fattigdomsbekjempelse.

- Vise til Norges engasjement og helhetlig innsats for finansiering for utvikling og betydningen av å integrere likestilling og kvinners økonomiske deltakelse i all utviklingsinnsats.
- Vise til at klimaendringer og kriser og konflikter rammer kvinner og jenter uforholdsmessig hardt, og at det er viktig med et kjønnsperspektiv i innsats i disse situasjonene.
- Understreke viktigheten av bekjempelse av alle former for kjønnsbasert vold og skadelige skikker, herunder vold i nære relasjoner, barneekteskap, kjønnslemlestelse og handel med kvinner.
- Fremme kvinnelige arbeidstakers rettigheter, inkludert retten til lik lønn for likeverdig arbeid
- Vise til at kvinner tar en større del av det ulønnede omsorgsarbeidet, fremme betydningen av jevnere arbeidsfordeling i familien og betydningen av dette for å sikre kvinners mulighet til å delta i det formelle arbeidsmarkedet.
- Støtte rettighetene til kvinnelige menneskerettighetsforsvarere og sivilt samfunns deltakelse i arbeidet for global likestilling.
- Framheve betydningen av å sikre kvinners ytringsfrihet.
- Fremme kvinners likeverdige deltakelse i fredsprosesser.
- Legge vekt på gjennomføring av rettighetene til jenter og kvinner med nedsatt funksjonsevne og minoritetskvinner.
- Fremme urfolk-kvinnens rettigheter og vise til at de ofte er ekstra utsatte og diskrimineres på flere ulike grunnlag.
- Fremme unge jenter og kvinners rettigheter og framheve betydningen av ungdoms medvirkning i beslutningsprosesser.
- Fremheve politikk for menns og gutters rolle og deltakelse for å kunne oppnå likestilling.
- Markere at arbeidet for gjennomføring av kvinners rettigheter er et ansvar på tvers i FN-systemet og spesielt framheve UN Women's rolle og ressurser i dette.
- Vektlegge betydningen av kvinners rettigheter og deltakelse for å nå bærekraftsmålene, ikke bare mål 5 om likestilling.

Delegasjonen skal

- Ikke støtte forslag som kan få budsjettmessige konsekvenser for Norge uten at egen instruks er innhentet.
- Konsultere Utenriksdepartementet i spørsmål som ikke er dekket av denne instruksen, eller der det er behov for en nærmere avklaring av norsk posisjon.

Vedlegg 3- Norges hovedinnlegg i generaldebatten

Statement delivered by State Secretary Erlend Hanstveit and Youth Delegate Maria Lie Jordheim in the General Debate of the 69th Commission on the Status of Women

13. Mar 2025

Chair, distinguished delegates

30 years ago in Beijing, our nations committed to push for gender equality and advance the freedoms and human rights of women and girls.

Today, we are deeply concerned.

We witness dire backlashes against gender equality, women's and girls' rights, and the human rights of LGBTI+ people.

Rights agreed upon are being challenged.

The world is off track to achieve SDG 5.

We cannot afford to regress where we should progress. We cannot hand over a world with less opportunities, to our coming generations.

We know that gender equality, inclusion, and diversity are invaluable investments in individuals, families and societies.

Through comprehensive care policies, full and equal access to sexual and reproductive health and rights, and strong women's organizations and social partners, Norway has included women en masse in the workforce.

We know that these are investments that are imperative for economic growth. For innovation and stability. For sustainable, resilient, and peaceful communities.

We know that investing in gender equality fosters freedom, well-being and empowerment. Fundamental for preventing poverty. Fundamental for protecting against exploitation and violence, prostitution and human trafficking.

Norway will continue to invest in equality, inclusion, and diversity.

And we will keep pushing for human rights for all, everywhere.

Not only because it is the right thing to do. Our societies cannot prosper without.

We owe it to the generations to come.

(Youth Delegate:)

Chair, distinguished delegates

As a young woman in today's world, the fight for gender equality has never felt more urgent. Now is the time for action!

Now is the time to amplify our efforts to uphold and protect the human rights of all women and girls, regardless of and responsive to ethnicity, indigenous status, religion, economic status, ability, gender identity or sexual orientation.

This begins with providing inclusive and equitable access to quality and gender transformative education - from primary school to university.

Comprehensive sexuality education must be integrated at all levels, and research on gender and sexuality must be supported and advanced.

Access to information about sexual and reproductive health and rights is essential for the well-being, bodily autonomy and survival of all women and girls, as well as for combating poverty, inequality, and discrimination.

Chair,

To fulfill the rights of all women and girls, real, equal and meaningful youth participation, as well as the active involvement of civil society, is essential.

When young women and adolescent girls are empowered to voice their opinions and take on leadership roles, we foster a more inclusive, sustainable and just society.

We must ensure that young people are able to influence decision making processes, and secure funding for women and youth-led organizations dedicated to promoting human rights and gender equality.

As we reflect on thirty years since Beijing, the path for the next thirty years is in our hands.

Thank you

Vedlegg 4 Norges innlegg i ministerrundebordet

Statement delivered by State Secretary Erlend Hanstveit at Ministerial Round Table, 69th Commission on the Status of Women.

Distinguished Delegates and Colleagues,

Norway stands firm in our commitment to the Beijing Platform for Action. We will remain a strong advocate for gender equality, sexual and reproductive health and rights, and the human rights for LGBT+ people. For diversity. For inclusion.

The Norwegian Government is deeply committed to funding national structures that promote gender equality. We know that this is fundamental for protecting human rights, enhancing democracy, and for ensuring a prosperous society.

In these challenging times, it is crucial to safeguard a robust and effective national legislation that protects women and girls in all their diversity. A legislation against discrimination in all forms, that allows for positive action, and obligates the public and the private sector to promote diversity and inclusion.

In Norway, gender mainstreaming is mandatory by law.

However, we also need solid and well-funded equality institutions to take the lead. Norway has a ministry responsible for coordinating policies and a directorate in charge of the implementation. We fund regional equality centers throughout our country, and strong, effective and accessible equality bodies.

Colleagues,

An important part of the structure for gender equality in Norway is the funding of, and dialogue with, civil society and the tripartite cooperation between the authorities, employers and employees. This is imperative in promoting gender equality, fostering welfare and eliminating poverty.

So is the formalized cooperation with our indigenous people. I commend the Sami Parliament for their efforts to promote gender equality in the Sami Communities and for their important contributions to the National Escalation Plan on Domestic violence. I am pleased to announce that we will establish a branch of the Equality and Anti-Discrimination Ombud specializing in Sami language and issues.

Dear all,

Norway is committed to accelerating the implementation of the Beijing Platform for Action and contributing to the achievement of the Sustainable Development Goals. In December last year, Norway launched a cross-sectoral strategy for gender equality. The goal is to enhance gender mainstreaming and to ensure that Norway continues to set the standard as a leading role model for gender equality.

Colleagues,

in these challenging times, we must prioritize gender equality.

Thank you.

Vedlegg 5 Mountains innlegg med kommentarer til slutterklæringen

I am delivering this statement on behalf of the six members of the Mountains Group - Australia, Iceland, Liechtenstein, New Zealand, Norway and my own country, Canada.

Thirty years ago marked a critical milestone for gender equality and the empowerment of all women and girls. Since Beijing, significant gains have been made – however, these gains have come under threat. We are witnessing a pushback against gender equality, and the rights of women and girls this Commission has long fought to protect.

To counter these setbacks and deliver tangible outcomes, Mountains advocated for a Political Declaration that is ambitious, relevant, and responsive to gender equality challenges of the 21st century – one that acknowledges the ongoing barriers to achieving gender equality, including eliminating gender-based violence, multiple and intersecting forms of discrimination and economic disparities, while also committing to meaningful action to overcome them. We welcome new commitments to tackling sexual and gender-based violence, including domestic violence, as well as labour rights and universal health care services, including menstrual health. We commend the Commission for acknowledging the gap in women's leadership at the highest levels of the UN, including as Secretary-General and President of the General Assembly.

The empowerment of women and girls is neither a threat to families nor the state. Challenging systemic biases and discrimination, structural inequalities and harmful stereotypes are critical for the achievement of gender equality, and the elimination of gender-based violence that impedes women and girls' full, equal and meaningful participation and leadership in society, including within their families.

We sincerely regret that the Declaration failed to address sexual and reproductive health and rights. In 1995, the Beijing Declaration recognised SRHR as critical to the lives of women and girls, and an essential prerequisite to the realization of the human rights of women and girls, and without which we cannot achieve equal, healthy, and prosperous societies. Yet, SRHR continues to be intentionally manipulated and misinterpreted, with discussions divorced from the reality of lived experiences of women and girls. We cannot fail half of the world's population.

Our work is impossible without the support of civil society. The absence of human rights defenders in this text serves as yet another example of efforts to undermine their legitimacy. It is integral that we stand firm in our support of their work and enhance our efforts to reduce the risks they face.

With that, Mr. Chair, we would like offer our thanks to you and the Bureau, and the co-facilitators, Ambassador Chan, Dunia and Luis for their steadfast leadership through this year's negotiations. Thank you, Merci